

Parlamentul României

Camera Deputaților

1/947/RA
1.06.2011

OPINIE

privind fondul propunerii de Regulament al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale - COM (2011) 126

Având în vedere Tratatul de la Lisabona, în special art. 5 și 12 TUE și Protocoalele nr. 1 și nr. 2 anexate tratatului,

Având în vedere Constituția României, republicată, în special art. 148,

Având în vedere Hotărârea Camerei Deputaților nr. 11/2011,

Luând în considerare opinia exprimată de Comisia juridică, de disciplină și imunități în ședința sa din 10 mai 2011,

Luând în considerare proiectul final de opinie exprimat de Comisia pentru afaceri europene în ședința sa din 24 mai 2011,

Având în vedere aprobarea Biroului Permanent al Camerei Deputaților din 30 mai 2011,

Camera Deputaților, în conformitate cu prevederile art. 40 din Hotărârea Camerei Deputaților nr. 11/2011 din 27.04.2011, adoptă prezenta **opinie**:

I. Principiul subsidiarității

Camera Deputaților, în conformitate cu nota de informare a Comisiei pentru afaceri europene, precum și cu poziția adoptată de Comisia juridică, de disciplină și imunități, constată că propunerea de regulament **este conformă cu principiul subsidiarității**.

II. Principiul proporționalității

Comisia juridică, de disciplină și imunități a reținut faptul că, pe fond, proiectul nu aduce atingere elementelor de drept substanțial național, respectând cadrul

juridic intern, propriu fiecărui stat membru, adoptat conform tradițiilor juridice, politice, economice specifice fiecăruia, considerând că dispozițiile proiectului nu depășesc criteriile și condițiile impuse de aplicarea acestuia.

Comisia pentru afaceri europene a constatat că propunerea nu armonizează normele de drept ale statelor membre privind regimurile matrimoniale și nu afectează nici regimul fiscal al lichidării regimurilor matrimoniale, astfel cum acesta este prevăzut de legislația statelor membre. Propunerea nu va implica nicio sarcină financiară sau administrativă pentru cetățeni și va crea o sarcină suplimentară foarte redusă pentru autoritățile naționale competente.

De asemenea, regulamentul nu va afecta natura drepturilor reale asupra bunurilor, calificarea bunurilor și a drepturilor și nici stabilirea prerogativelor titularului acestor drepturi.

Analiza de impact a experților Comisiei Europene, cu care Guvernul se declară în acord, arată că, la nivelul UE, opțiunea de politică aleasă ar genera costuri în ceea ce privește eforturile administrative de elaborare a legislației necesare.

La nivel național, ar rezulta costuri legate de adoptarea de dispoziții naționale suplimentare (de exemplu, dispoziții privind determinarea legii aplicabile), precum și de formarea practicienilor din domeniul juridic (de exemplu, juriști, judecători, notari, avocați) și de asigurare a cooperării judiciare. Atât UE, cât și statele membre, ar trebui să suporte costuri suplimentare legate de campanii de informare pentru prezentarea noii legislații.

În ansamblu, propunerea ar putea conduce la reduceri ale costurilor estimate la maxim o treime din costurile imputabile în prezent problemelor existente, respectiv de 0,4 miliarde de euro (costurile sunt estimate la 1,1 miliarde anual). Aceste reduceri ale costurilor ar fi deosebit de importante pentru căsătoriile internaționale, în special în ceea ce privește problemele care apar în momentul separării sau al decesului.

Simplificarea legislației (și reducerea costurilor procedurilor judiciare) ar avea ca rezultat o scădere a onorariilor practicienilor din domeniul juridic. Cu toate acestea, acest fapt ar fi compensat de posibila creștere a volumului de muncă al persoanelor implicate în întocmirea convențiilor și de ameliorarea calității serviciilor ca urmare a reducerii incertitudinii juridice.

Din punct de vedere fiscal, propunerea este neutră, regulamentul neproducând nicio schimbare în ceea ce privește legislația fiscală a statelor membre.

III. Observații privind conținutul

Analizând planul de ansamblu, Comisia pentru afaceri europene a observat că inițiativa se înscrie într-un cadru bine delimitat de obiectivul global privind menținerea și dezvoltarea unui spațiu de libertate, securitate și justiție, în cadrul căruia se asigură libera circulație a persoanelor și principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești, ca fundament al cooperării judiciare în materie civilă.

Este un demers de reglementare de amploare, dar moderat ca „ambitie”, al Comisiei Europene, într-un domeniu care a intrat relativ recent în logica de decizie a Uniunii. Este, însă, un demers deplin justificat pentru procesul de adâncire a integrării politice, fără de care Uniunea și-ar reduce consistența și echilibrul.

Argumentul prezentat de autori privind faptul că mobilitatea crescută a persoanelor într-un spațiu fără frontiere interioare ar fi antrenat o creștere semnificativă a uniunilor între resortisanții din state membre diferite, precum și prezența acestor cupluri într-un stat membru, fără a avea cetățenia acestuia, nu poate fi negat. Cifrele prezentate arată că, în 2007, peste 430 000 de cupluri internaționale s-au destrămat ca urmare a divorțului sau decesului și în toate aceste cazuri patrimoniul matrimonial a trebuit să facă obiectul partajului.

Obiectivul particular urmărit prin acest regulament este în special acela de a permite ca diferitele proceduri conexe să fie aplicate de instanțele judecătorești ale aceluiași stat membru. În acest sens, regulamentul asigură concordanța normelor de stabilire a competenței instanțelor judecătorești sesizate pentru a se pronunța asupra aspectelor patrimoniale ale uniunilor cu normele deja existente sau preconizate în alte instrumente europene.

La rândul lor, obiectivele specifice urmează să contribuie la progresul domeniului prin:

- garantarea posibilității pentru soți și parteneri de a alege în mod adecvat normele și dispozițiile aplicabile situației acestora;
- asigurarea posibilității ca un cuplu să sesizeze aceeași instanță cu privire la toate aspectele juridice privind cazul acestora (ca urmare a unei separări sau a decesului care are ca urmare lichidarea regimului matrimonial);
- asigurarea compatibilității cu alte norme propuse de UE (de exemplu, privind succesiunile și testamentele și, în cazul cuplurilor căsătorite, legea aplicabilă divorțului);
- îmbunătățirea accesului la informațiile privind regimurile patrimoniale și matrimoniale.

Armonizarea normelor de competență va simplifica în mod considerabil procedurile permițând stabilirea, conform unor norme comune, a instanței judecătorești competente să judece o cauză privind regimul matrimonial. Apreciem criteriile de stabilire a competenței instanțelor (reședința obișnuită comună a soților, ultima reședință obișnuită comună a soților, statul a cărui cetățenie o dețin cei doi soți) ca fiind judicios selectate.

Armonizarea normelor privind conflictele de legi va simplifica în mod considerabil procedurile, permițând cetățenilor să stabilească legislația aplicabilă pe baza unui set unic de norme, care înlocuiesc normele naționale privind conflictele de legi existente în statele membre participante.

Libera circulație a hotărârilor judecătorești, a actelor autentice și a tranzacțiilor judiciare în materia regimurilor matrimoniale este de asemenea benefică. Această liberă circulație se concretizează într-o procedură uniformă de recunoaștere și executare a hotărârilor judecătorești, actelor autentice și tranzacțiilor judiciare provenind dintr-un alt stat membru și înlocuiește procedurile naționale în vigoare în prezent în diferitele state membre.

Motivele de nerecunoaștere sau de refuzare a executării sunt, de asemenea, armonizate la nivel european și au fost reduse la minimul necesar. Acestea înlocuiesc motivele variate și deseori mai ample care există în prezent la nivel național.

În circumstanțe excepționale, considerente de interes public trebuie să dea instanțelor judecătorești ale statelor membre posibilitatea de a refuza legea străină, atunci când aplicarea acesteia într-o anumită cauză ar fi vădit incompatibilă cu ordinea publică a instanței judecătorești sesizate.

Impactul juridic pentru România nu va fi negativ. În opinia sa, Comisia juridică, de disciplină și imunități apreciază pozitiv prevederile și efectele reglementării și precizează că:

- în ceea ce privește impactul asupra legislației interne, această inițiativă legislativă nu modifică normele naționale de drept substanțial;
- în ipoteza unui conflict de legi, se aplică dispozițiile art. 2.566 alin. (3) din noul Cod civil, referitoare la normele de drept internațional privat, în conformitate cu care: *(3) Dispozițiile prezentei cărți sunt aplicabile în măsura în care convențiile internaționale la care România este parte, dreptul Uniunii Europene sau dispoziții din legile speciale nu stabilesc o altă reglementare;*
- recunoașterea hotărârilor judecătorești în materie va fi reglementată în România prin art. 1.406 și următoarele din cartea a VII-a - *Dispoziții de drept internațional privat*, titlul III - *Eficacitatea hotărârilor străine* din noul Cod de procedură civilă;
- în ceea ce privește necesitatea și eficiența acestei reglementări din perspectiva îndeplinirii obiectivelor Uniunii Europene, acesta reprezintă un aspect de oportunitate.

Guvernul României, prin Departamentul pentru afaceri europene, a transmis nota din 31.03.2011 prin care admite toate argumentele autorilor privind beneficiile propunerii.

IV. Concluzii

Camera Deputaților consemnează validitatea acțiunii Comisiei Europene, recunoscându-se corectitudinea demersului pentru reducerea „inconveniențelor transfrontaliere” în Europa fără frontiere.

Propunerea îmbunătățește accesul la justiție în Uniune pentru cuplurile căsătorite. Prin prevederea unor criterii obiective de stabilire a instanței judecătorești competente sunt înlăturate procedurile paralele, precum și recurgerea părții mai active la instanța mai favorabilă, în detrimentul celeilalte părți.

În același timp, Camera Deputaților apreciază capacitatea prevederilor enunțate în prezenta opinie de a aduce cetățenilor Uniunii beneficiile indicate de către autorii proiectului.

Pentru aceste motive, Camera Deputaților apreciază că propunerea de regulament este conformă cu principiul proporționalității și susține adoptarea propunerii.

*

* *

Prezenta opinie se adresează președintelui Parlamentului European, al Consiliului și respectiv, al Comisiei Europene.

**PREȘEDINTE,
Roberta Alma Anastase**

Roberta Alma Anastase

The seal is circular with a double border. The outer border contains the text "PARLAMENTUL ROMÂNIEI" at the top and "CAMERA DEPUTAȚILOR" at the bottom. The inner border contains the text "PREȘEDINTE". In the center of the seal is the coat of arms of Romania, featuring a golden eagle with wings spread, perched on a shield.

